

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

જમશેદપુર કોન્ટ્રાક્ટર્સ 'વર્ક્સ યુનિયન'

વિરુદ્ધ

બિહાર રાજ્ય અને અન્ય

ઓગસ્ટ ૨૨, ૧૯૯૦

[રંગનાથ મિશ્રા, એમ. એમ. પંચી અને કે. રામાસ્વામી, ન્યાયાધીશો]

ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭:કલમ ૧૦/કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦:વિભાગ ૧૦-ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ દ્વારા કાયમી અને નિયમિત પ્રકૃતિના કામમાં રોકાયેલા કરાર કામદારો-મુખ્ય નોકરીદાતા હેઠળ કાયમી રોજગાર માટે હકદાર છે કે કેમ.

ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ, જમશેદપુરના વ્યવસ્થાપન દ્વારા ૧૧ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૧ પહેલાં કાયમી અને નિયમિત પ્રકૃતિના કામમાં રોકાયેલા કરાર કામદારોએ (૧) પ્લાન્ટની અંદર સામગ્રીના પરિવહન માટેની

વ્યવસ્થા, જે બાહ્ય પુરવઠા પર નિર્ભર નહોતી., (૨) ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલી પ્રક્રિયાઓ, (૩) કચરાના ઉત્પાદનોને દૂર કરવા અને તેનું સંચાલન, અને (૪) મશીનોની સફાઈ અને સુથરાઈ વગેરેમાં મુખ્ય નિયોક્તા હેઠળ કાચમી રોજગાર માંગ્યો હતો.આ વિવાદ રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવ્યો હતો.

ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું હતું કે કામદારો કરાર મજૂર છે અને તેથી, સંદર્ભ ટકવા પાત્ર નથી.તેણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, જો કોઈ કાર્યવાહી હોય તો, કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની કલમ ૧૦ હેઠળ કરવી પડશે, જે પગલાં લેવાની સત્તા રાજ્ય સરકારમાં નિહિત છે, ટ્રિબ્યુનલમાં નહીં.એવોર્ડને પડકારતી રિટ પિટિશનને હાઈકોર્ટ દ્વારા મર્યાદિત રીતે ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

વિશેષ પરવાનગી દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલમાં વ્યવસ્થાપન વતી અદાલતના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવ્યું હતું કે કરાર શ્રમ હવે માત્ર આઈટમ ૩ સુધી મર્યાદિત છે.

અપીલનો નિકાલ કરતા કોર્ટે આદેશ આપ્યો:

૧. ટ્રિબ્યુનલનો સંદર્ભ હવે વાંચે છે:” શું ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ, જમશેદપુરના વ્યવસ્થાપન દ્વારા ૧૧.૨.૧૯૮૧ પહેલાં કાચમી અને નિયમિત પ્રકૃતિના કામમાં રોકાયેલા કરાર કામદારો મુખ્ય નિયોક્તા હેઠળ ૧,૨ અને ૪ વસ્તુઓના સંદર્ભમાં કાચમી રોજગાર માટે હકદાર છે.[૯૮૦બી-સી]

૨. રાજ્ય સરકાર કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ ની જોગવાઈઓ હેઠળ આઈટમ નંબર ૩ ના સંદર્ભમાં ત્રણ મહિનાની અંદર પોતાનો નિર્ણય લેશે કે શું કરાર મજૂર રોજગાર સમાપ્ત થવો જોઈએ.[૯૮૦ડી]

૩. ટ્રિબ્યુનલ છ મહિનાની અંદર વિવાદનો નિકાલ કરશે.[૯૮૦એફ]

દિવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:

૧૯૯૦નો સિવિલ અપીલ નંબર ૪૩૮૦.

૧૯૮૫ના ૪૦૬૫ નંબરની C.W.J.C માં પટના હાઈકોર્ટના ૪ ઓક્ટોબર, ૧૯૮૫ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે આર. કે. ગર્ગ અને એ. શરણ.

પ્રતિવાદીઓ માટે કે. કે. વેણુગોપાલ, પી. ચિદમ્બરમ, એસ. સુકુમારન, કે. કે. લાહિરી, ડી. પાર્થ સારથી અને એસ. એન. ઝા (એન. પી.).

કોર્ટ દ્વારા નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

વિશેષ મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

અમે અપીલકર્તા માટે શ્રી ગર્ગ, મુખ્ય નિયોક્તા માટે શ્રી ચિદમ્બરમ અને પ્રતિવાદી-સંઘ માટે શ્રી વેણુગોપાલને સાંભળ્યા છે.

બિહાર રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૦ હેઠળ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, રાંચીને ૯.૭.૮૧ ના રોજ ચુકાદા માટે નીચેના વિવાદોનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો:

(૧) શું ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ, જમશેદપુરના વ્યવસ્થાપન દ્વારા ૧૧.૨.૧૯૮૧ પહેલાં નીચેના કાયમી અને નિયમિત પ્રકારના કામમાં રોકાયેલા કરાર કામદારો કાયમી રોજગાર માટે હકદાર છે?

(૨) બહારના પુરવઠા પર નિર્ભર ન હોય તેવી સામગ્રીનું પ્લાન્ટની અંદર પરિવહન;

(૩) ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલી તમામ પ્રક્રિયાઓ;

(૪) કચરો દૂર કરવો અને તેનું સંચાલન કરવું; અને

(૫) મશીનો, કન્વેયર્સ, દુકાનો અને કચેરીઓને સાફ કરવી અને સાફ કરવી.

ટ્રિબ્યુનલે તેના તારીખ ૧૮.૧૨.૧૯૮૪ ના ચુકાદા દ્વારા એવું માન્યું હતું કે કામદારો કરાર મજૂરની રચના કરે છે અને તેથી, સંદર્ભ ટકવાપાત્ર નથી.જો તે કાર્યવાહી, જો કોઈ હોય તો, કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની કલમ ૧૦ હેઠળ જ કરવાની હતી અને તે વૈધાનિક જોગવાઈ હેઠળ પગલાં લેવાની સત્તા રાજ્ય સરકારમાં નિહિત હતી, ટ્રિબ્યુનલમાં નહીં.

એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવે છે કે ટ્રિબ્યુનલને સંદર્ભ આપવામાં આવે તે પહેલાં, આ બાબત પટના હાઈકોર્ટ સમક્ષ લેવામાં આવી હતી અને તારીખ ૪.૯.૧૯૮૧ના ચુકાદા દ્વારા રિટ અરજીનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો અને ઠરાવ્યું હતું કે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલને સંદર્ભ પહેલેથી જ આપવામાં આવ્યો હતો અને એવોર્ડની રાહ જોવાઈ રહી હતી અને કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની કલમ ૧૦ (૧) હેઠળ પગલાં લેવા માટે રાજ્ય સરકાર માટે તે ખુલ્લું હતું. ઉચ્ચ અદાલતે તેના અંતિમ નિષ્કર્ષમાં સંકેત આપ્યો હતો:

"જ્યારે આખરે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા રાજ્ય સરકારને ચુકાદો આપવામાં આવશે, ત્યારે વિદ્વાન મહાધિવક્તાએ અમને ખાતરી આપી છે તેમ, તે કાયદા અનુસાર આ બાબત નક્કી કરશે. જો આવા ચુકાદા પછી રાજ્ય સરકાર દ્વારા વાજબી સમયની અંદર કોઈ નિર્ણય લેવામાં ન આવે, તો અરજદારો ફરીથી આ અદાલતમાં આવવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે.

ત્યારપછીની ઘટનાઓએ હાઈકોર્ટના નિષ્કર્ષની ભ્રાંતિનો પર્દાફાશ કર્યો છે. હકીકતમાં જો કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની જોગવાઈઓને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં રાખવામાં આવી હોત, તો એવોર્ડ ની રાહ જોવાઈ રહી હતી તે હકીકત પર નિર્ભરતા ના રાખવામાં આવતી.

જ્યારે એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો ત્યારે તેને હાઈકોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તેણે રિટ પિટિશનને ધ્યાનમાં લેવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. વિશેષ મંજૂરી દ્વારા અપીલ રિટ પિટિશનની મર્યાદિત બરતરફીની વિરુદ્ધ છે.

અમે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલશ્રીને લંબાણપૂર્વક સાંભળ્યા છે અને ૪ શ્રી ચિંદમ્બરમ દ્વારા અમારા ધ્યાનમાં લાવવામાં આવ્યું છે કે સંદર્ભમાં દર્શાવ્યા મુજબ વિવાદના મુખ્ય મુદ્દાઓમાંથી ૧,૨ અને ૪ વસ્તુઓના સંદર્ભમાં, કરાર શ્રમ પ્રણાલી હવે પ્રચલિત નથી અને કરાર શ્રમ હવે માત્ર વસ્તુ ૩ સુધી મર્યાદિત છે.બદલાયેલી પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને અને વિવાદની પૃષ્ઠભૂમિને ધ્યાનમાં રાખીને તેમજ લગભગ એક દાયકાથી મુકદ્દમો પડતર છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમને નથી લાગતું કે પરિસ્થિતિનો તકનીકી દૃષ્ટિકોણ લેવો અને ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયને સમર્થન આપવું યોગ્ય રહેશે.તેથી, અમે ટ્રિબ્યુનલને સંદર્ભની શરતોને બદલવા માટે વલણ ધરાવીએ છીએ જે સૂચવે છે કે સંદર્ભ હવે આ રીતે વંચાશે.

"ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ, જમશેદપુરના વ્યવસ્થાપન દ્વારા ૧૧.૨.૧૯૮૧ પહેલાં કાયમી અને નિયમિત પ્રકૃતિના કામમાં રોકાયેલા કરાર કામદારો મુખ્ય નિયોક્તા હેઠળ વસ્તુઓ ૧,૨ અને ૪ ના સંદર્ભમાં કાયમી રોજગાર માટે હકદાર છે કે કેમ.

વસ્તુ નંબર ૩ના સંદર્ભમાં, કરાર શ્રમ (નિયમન અને નાબૂદી) અધિનિયમ, ૧૯૭૦ની જોગવાઈઓ હેઠળ કરાર શ્રમ રોજગારને સમાપ્ત કરવો કે નહીં તે અંગે રાજ્ય સરકારે પોતાનો નિર્ણય લેવો પડશે અને રાજ્ય સરકાર થોડા સમયથી આ બાબત પર વિચારણા કરી રહી હોવાથી, અમે રાજ્ય સરકારને તેના વિદ્વાન

મહાધિવક્તા દ્વારા ઘણા વર્ષો પહેલા પટના હાઈકોર્ટને અપાયેલા આશ્વાસનના સંદર્ભમાં હવેથી ત્રણ મહિનાની અંદર નિર્ણય લેવાનો નિર્દેશ આપીએ છીએ.

ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ આ બાબતને વધુ અસરકારક રીતે નિયમન કરવા માટે અને શ્રી વેણુગોપાલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં રાખીને અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે ટ્રિબ્યુનલ શરૂઆતમાં એવા કામદારોને ઓળખવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે જેઓ મુખ્ય નિયોક્તા હેઠળ કાયમી ધોરણે સમાવિષ્ટ થવા માંગે છે અને આવી ઓળખ થયા પછી, આ બાબત કાયદા અનુસાર આગળ વધવી જોઈએ. તમામ પક્ષકારોને તેમની દલીલો રજૂ કરવાની અને તેઓ જે પુરાવા રજૂ કરવા માંગે છે તેની સાથે તેને સાબિત કરવાની સંપૂર્ણ તક આપવી જોઈએ, પરંતુ ટ્રિબ્યુનલ એ સુનિશ્ચિત કરશે કે વિવાદનો આજથી છ મહિનાની અંદર નિકાલ કરવામાં આવે. જો જરૂરી હોય તો, આ કેસ પર સંપૂર્ણ ધ્યાન આપવું જોઈએ જેથી અમારા દ્વારા નિર્ધારિત સમય મર્યાદામાં નિકાલ સંબંધિત નિર્દેશનું પાલન કરી શકાય. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.